

F R U M
POSLOVNE INTEGRITETE IN TRANSPARENTNOSTI

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENIA**

Transparency International Slovenia
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 (0) 1/320 73 25
E-mail: info@transparency.si
Spletna stran: www.transparency.si

twitter.com/TransparencySi
facebook.com/TISlovenia
instagram.com/transparencysi

**INTEGRITETA JE KLJUČ
DO POSLOVNEGA USPEHA**

Transparency International Slovenia (TIS)
je neodvisna, nevladna in neprofitna organizacija
z jasnim ciljem: ustvarjati svet brez korupcije.

**To je svet, za katerega se zavzemamo.
To je svet, v katerem želimo živeti.**

**Zato združimo moči in jasno povejmo: korupcija
je nesprejemljiva, zato zahtevamo transparentno,
odgovorno, pravično in solidarno družbo.**

Zahtevamo svet brez korupcije!

To delo je ponujeno pod mednarodno licenco Creative Commons: Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji 4.0. Transparency International Slovenia 2017, Ljubljana. Vse pravice so pridržane. Ponatis v celoti ali v delih je dovoljen pod pogojem, da avtorske pravice ostanejo v lasti Transparency International Slovenia. Nobenega ponatisa bodisi v celoti bodisi v delih ni dovoljeno prodajati, razen če je vključeno v druga dela. Publikacijo se lahko razmnožuje v celotni ali delno za kakršno koli izobraževanje ali nepridobitno uporabo, in sicer brez posebnega dovoljenja imetnika avtorskih pravic, pod pogojem, da je vir naveden. V Transparency International Slovenia bomo veseli vsakega izvoda publikacije, ki to publikacijo navaja kot vir.

Omejitev odgovornosti

Prizadevali smo si za pravilnost podatkov v tem poročilu. Za vse informacije znotraj dokumenta je verjeti, da so resnične. Kljub vsemu TI Slovenia ne more prevzeti odgovornosti za posledice uporabe dokumenta za druge namene in v drugih kontekstih.

PRIDRUŽITE SE NAM!

Korupcija predstavlja eno največjih ovir ekonomske rasti in trajnostnega razvoja. Povzroča poslovno škodo, izgubo ugleda in nelojalno konkurenco. Etika, integriteta in transparentnost pa so pokazatelji dobrega upravljanja, večje konkurenčnosti, donosnosti in tržne vrednosti.

Programi vzpostavljanja integritete, transparentnosti, odgovornosti in preprečevanja korupcije imajo številne koristi. Opredeljujejo smernice in pravila za spoštovanje zakonodaje in kažejo odnos podjetja do standardov poslovanja. Predstavljajo zavezo podjetja k transparentnemu in poštenemu poslovanju ter kažejo zavedanje o odgovornosti za preprečevanje korupcijskih tveganj.

Transparency International Slovenia v **Forumu poslovne integritete in transparentnosti** povezuje podjetja in druge deležnike, omogoča sodelovanje in izmenjavo dobrih praks in tako zagotavlja bolj učinkovito preprečevanje nezakonitih in neetičnih praks na vseh področjih poslovanja in družbe. Podjetjem nudi pomoč pri zagotavljanju večje transparentnosti in pri vzpostavitvi ter oblikovanju etičnih programov. Ponuja konkretna orodja za višjo integriteto ter preprečevanje neetičnih ravnanj in korupcije.

Verjamemo, da tako sodelovanje ustvarja boljše in bolj enakovredne pogoje poslovanja in omogoča, da podjetja z vzpostavljenim sistemom etike in integritete postanejo zgled za dobičkonosno in etično poslovanje.

Zdaj je čas, da se podjetja odzovejo na vedno večje zahteve trga po transparentnem in poštenem poslovanju ter vzpostavijo učinkovite programe integritete in programe skladnosti poslovanja z zakonodajo. Tak način poslovanja glede na trende in raziskave v svetu namreč edini omogoča trajnostni razvoj in rast podjetja.

Predsednica Transparency International Slovenia, Simona Habič
Vodja Forumu poslovne integritete in transparentnosti, Ana Čergič

Transparency International Slovenia (TIS) je nevladna, neodvisna in neprofitna organizacija. Naš namen uresničujemo z razvojem in izvajanjem preventivnih programov za ozaveščanje javnosti o potrebah po visoki ravni integritete v družbi, objektivnem ugotavljanju dejanskega stanja etike, integritete in korupcije v Republiki Sloveniji ter pogojih za to.

Transparency International Slovenia (TIS) je član mreže organizacije Transparency International (TI), ki je največja mednarodna organizacija za boj proti korupciji na svetu. Po svetu ima več kot 100 članic, 42 samostojnih partnerjev in mednarodni sekretariat v Berlinu. Transparency International povečuje ozaveščenost o škodljivih učinkih korupcije in sodeluje z vladami, s podjetji in z nevladnimi organizacijami, njena namena pa sta razvoj in izvajanje učinkovitih ukrepov za spopadanje s korupcijo.

FORUM POSLOVNE INTEGRITETE IN TRANSPARENTNOSTI

Za vzpostavitev integritete in etike v poslovanju je poleg spoštovanja mednarodnih in nacionalnih zakonodajnih okvirov in učinkovitega nadzora potrebno boljše povezovanje različnih akterjev, ki pripomorejo k učinkovitemu preprečevanju nezakonitih in neetičnih ravnanj in korupcije.

Transparency International (TI) Slovenija v **Forumu poslovne integritete in transparentnosti** omogoča partnerstvo in sodelovanje s predstavniki zasebnega sektorja. Zagotavlja okvir za vzpostavljanje učinkovitih strategij obvladovanja korupcijskih in etičnih tveganj.

Globalna mreža organizacij za boj proti korupciji Transparency International v zasebnem sektorju prepoznava partnerja za ustvarjanje sveta brez korupcije. S tem namenom ustvarjamo protikorupcijska orodja, namenjena zasebnemu sektorju, organiziramo izmenjavo dobrih praks in povezujemo deležnike, ki lahko prispevajo k učinkovitim rešitvam.

Elena Panfilova, Transparency International

Vključitev v Forum in sodelovanje s TI Slovenia podjetjem in družbam omogoča, da zgradijo učinkovit sistem integritete, pridobijo nova znanja in uporabijo mednarodno preverjena orodja ter si tako v nacionalnem in mednarodnem prostoru dvignejo ali povrnejo ugled.

Partnerstvo in sodelovanje predstavnikov zasebnega sektorja s TI Slovenia v Forumu pomeni dejavno udeležbo pri uvajanju sistema oziroma programa integritete ter ustvarjanju etičnega in zdravega poslovnega okolja. Tako sodelovanje postavlja podjetja v vodilno vlogo pri doseganju boljšega upravljanja in trajnostnega poslovanja.

Pozdravljamo vzpostavitev Foruma poslovne integritete in transparentnosti. Izkušnje kažejo, da transparentnost ustvarja boljše in bolj privlačno poslovno okolje. Pomemben vidik za doseg ničelne tolerantnosti do korupcije je zmanjševanje apetitov po tveganju in ustvarjanje ustreznih postopkov za upravljanje s tveganji pri poslovanju. Zaradi izjemnega dela, ki ga Transparency International Slovenia vlaga v oblikovanje transparentnih politik in programov integritete, prek Foruma člane osveščamo o vidikih poslovne integritete in njenih učinkih na razvoj gospodarstva.

Barbara Uranjek, generalna direktorica Britansko-slovenske gospodarske zbornice

NAMEN IN CILJ FORUMA POSLOVNE INTEGRITETE IN TRANSPARENTNOSTI

... je vzpostaviti okolje poštenega poslovanja in ustvariti platformo za podjetja, ki so zgled odgovornega ravnanja in upravljanja, delujejo transparentno ter v skladu z etiko in integriteto v smeri zdrave konkurenčnosti, varnega delovnega okolja v podjetjih in gospodarskega okolja kot celote.

Osnovno delovanje Foruma temelji na vrednotah etike, odgovornosti in poštenosti, ki vodijo v vzpostavljanje programov integritete in preventivnih ukrepov za preprečevanje korupcije. Le s takšnim delovanjem je dolgoročno moč vzpostaviti ničelno toleranco podjetja in celotne družbe do koruptivnih dejanj.

Za izboljšave etične kulture, redno spremljanje in ocenjevanje etike v podjetjih v Sloveniji je odgovorno vodstvo, ki tudi samo deluje etično. Zaveza vodstva k etičnemu poslovanju je ključna tudi za vzpostavitev, obseg in število aktivnosti v programu integritete.

Raziskava o organizacijski integriteti v podjetjih v Sloveniji, 2016¹

Z učinkovitim etičnim programom, zavezo, s pridobitvijo novih znanj in uporabnih orodij bomo skupaj izboljšali in dvignili ugled slovenskega gospodarstva v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Kot gospodarstvenik in tudi kot državljan Slovenije si želim boljši ugled naše države. Podjetja, ki iščemo partnerje in investitorje na globalnem trgu, se predstavljamo ne le z osebno izkaznico podjetja, ampak tudi države. Kot člani Foruma želimo in pričakujemo, da bo Forum pripomogel k prepoznavnosti Slovenije kot manj koruptivne države na lestvicah merjenja korupcije. Pomembno je, da o tem govorimo, da izpostavljammo slabe in spodbujamo dobre prakse.

Forum lahko s svojimi dejavnostmi poveča zavedanje o tej tematiki in vpliva na vzpostavitev sistema vrednot, ki temelji na transparentnem in odgovornem delovanju poslovnih subjektov, hkrati pa doseže sistemske spremembe, ki bodo omogočale učinkovitejši nadzor, in s tem preprečevanje korupcijskih dejanj.

*Andrej Božič,
predsednik divizije stekla pri lastniku Steklarne Hrastnik,*

¹ Habič, Simona, 2016. Organizacijska integriteta in etična kultura v ameriških in slovenskih podjetjih: magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. Dostopno prek: http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_habic-simona.pdf

ZDRUŽENI SMO MOČNEJŠI!

Podjetja, ki se zavežejo k programom integritete in preprečevanja korupcije ter zagotavljajo transparentnost tudi tako, da javno objavljajo poročila o teh programih, so bolj konkurenčna in dolgoročno dosegajo višje dobičke od tistih, ki te zaveze še niso sprejeli.² Z etičnim vodenjem, implementacijo etičnih programov in izpolnjevanjem skladnega poslovanja z zakonodajo pripomorejo k dvigovanju standardov delovanja drugih podjetij in napredku.

V Slovensko-nemški gospodarski zbornici podpiramo vzpostavitev Forumu poslovne integritete in transparentnosti, ki bo pripomogel k večji transparentnosti in integriteti v podjetjih. Nemška podjetja imajo v večji meri zelo močno politiko skladnosti poslovanja, ki posega tudi na področje integritete in transparentnosti. S podporo Forumu želimo tudi našim članom-podjetjem omogočiti dodatne vsebine, s katerimi si bodo lahko dvignili svoj ugled, predvsem pa izboljšali svoje delovanje.

Gertrud Rantzen, predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice

TI Slovenia skozi Forum podjetjem pomaga:

- izkazati svojo zavezanost za preprečevanje neetičnih ravnanj in korupcije,
- pozitivno prispevati k izboljšanju poslovnih standardov,
- vzpostaviti mehanizme in implementirati orodja za povečanje integritete, transparentnosti in odgovornosti.

² Eccles, Robert G.; Ioannou, Ioannis; Serafeim, George 2012. The Impact of a Corporate Culture of Sustainability on Corporate Behavior and Performance. Harvard Business School Working Paper 12-035, November 04, 2011.

POSTANITE PARTNER FORUMA POSLOVNE INTEGRITETE IN TRANSPARENTNOSTI

Partnerstvo v forumu je namenjeno tistim podjetjem in družbam, ki želijo sprejeti najvišje standarde transparentnosti in integritete, poslovati v skladu z etiko in integriteto, z ničelno toleranco do korupcije ter tako ustvarjati poslovno okolje brez korupcije.

Ključna pogoja članstva sta dejavno sodelovanje v forumu in pripravljenost za implementacijo protikorupcijskih mehanizmov v lastnem podjetju.

Vsako podjetje ali družba, ki jo Transparency International Slovenia povabi k sodelovanju

- s podpisom pisma o nameri poda pristopno izjavo za partnerstvo,
- podpiše pogodbo o sodelovanju in s tem postane partner/-ica foruma,
- podpiše pravilnik o delovanju v Forumu,
- se zaveže k izvajanju dejavnosti programa integritete ter pripravljenosti za implementacijo protikorupcijskih mehanizmov v podjetju.

Pred vstopom podjetja v Forum opravi Transparency International Slovenia osnoven pregled podjetja po javno dostopnih informacijah. Na podlagi celostnega in podrobnega pregleda oceni primernost partnerstva podjetja v Forumu.

SAP-ovi izdelki oblikujejo standarde na področju transparentnosti poslovanja. Skupaj z našimi strankami vsak dan dokazujemo, da s transparentnostjo dajemo temelje inovativnosti, zdravi tekmovalnosti in zaupanju.

Gregor Potočar, direktor SAP, d. o. o., izpostava v Sloveniji

KAJ NUDI PARTNERSTVO

AKTIVNOST	OSNOVNO PARTNERSTVO	RAZŠIRJENO PARTNERSTVO
Letni forum , ki je priložnost za izmenjavo dobrih praks, informiranje, prostor za mreženje in razpravo, dialog med različnimi deležniki	✓	✓
Srečanja v sodelovanju z gostujočimi govorniki, vodilnimi strokovnjaki in izvajalci iz javnega, zasebnega in neprofitnega sektorja	✓	✓
Sodelovanje pri tematskih dogodkih , okroglih mizah in seminarjih o odgovornem ravnanju in upravljanju, razvoju poslovnega okolja brez korupcije in integriteti na delu (ugledni predavatelji iz Slovenije in tujine)	✓	✓
Poldnevni seminar za zaposlene v podjetju o etiki in integriteti, transparentnosti in preprečevanja korupcije in neetičnega ravnanja (na željo podjetja)	✓	✓
Objavo podjetja ali družbe (ime in logotip) in opis sodelovanja na spletni strani TI Slovenia	✓	✓
Novičnik s področja transparentnosti in integritete v poslovanju	✓	✓
Individualna srečanja s TI Slovenia	✓	✓
Svetovanje pri oblikovanju programa integritete		✓
Usposabljanje o integriteti na delovnem mestu (delavnice za zaposlene)		✓
Vzpostavitev interne ali zunanje etične linije za odkrivanje in preprečevanje korupcije, goljufij in drugih nezakonitih in neetičnih ravnanj ter podporo pri vzpostavitvi mehanizmov za zaščito prijaviteljev		✓
Skupne tematske projekte in izvedbo raziskav glede na potrebe podjetja ali družbe		✓

Delavnice in seminarje prilagodimo glede na potrebe in posebnosti področja delovanja in števila udeležencev.

IZGRADIMO UČINKOVIT SISTEM INTEGRITETE V PODJETJU

Vlagatelji, dobavitelji, države, nadzorniki, zaposleni in širša javnost od podjetij v vedno večji meri zahtevajo, da se usmerijo v obvladovanje tveganj in promocijo etičnega delovnega okolja. Sistemi integritete in transparentno poslovanje se tako v svetu vedno bolj uveljavljajo kot učinkovit odgovor na tvegane korupcijske in neetične prakse v poslovanju, ki zavirajo gospodarsko rast, vplivajo na dobiček, onemogočajo trajnost investicij, omejujejo zaposlovanje in blaginjo celotne družbe. To podjetjem omogoča pošteno konkurenco, zmanjšuje tveganja in ustvarja bolj stabilno okolje za naložbe.³

Predstavniki družbe Siemens AG so od sredine 90. let prejšnjega stoletja do leta 2007 sistematično plačevali podkupnine za posle v Iraku, izgradnjo železnic v Venezueli, vzpostavitev mobilnega omrežja v Bangladešu, postavitve elektrarn v Izraelu, prometnih sistemov v Rusiji in druge projekte. Ugled podjetja je bil porušen, povrnili so si ga šele s trajnostno vzpostavitvijo sistema integritete.

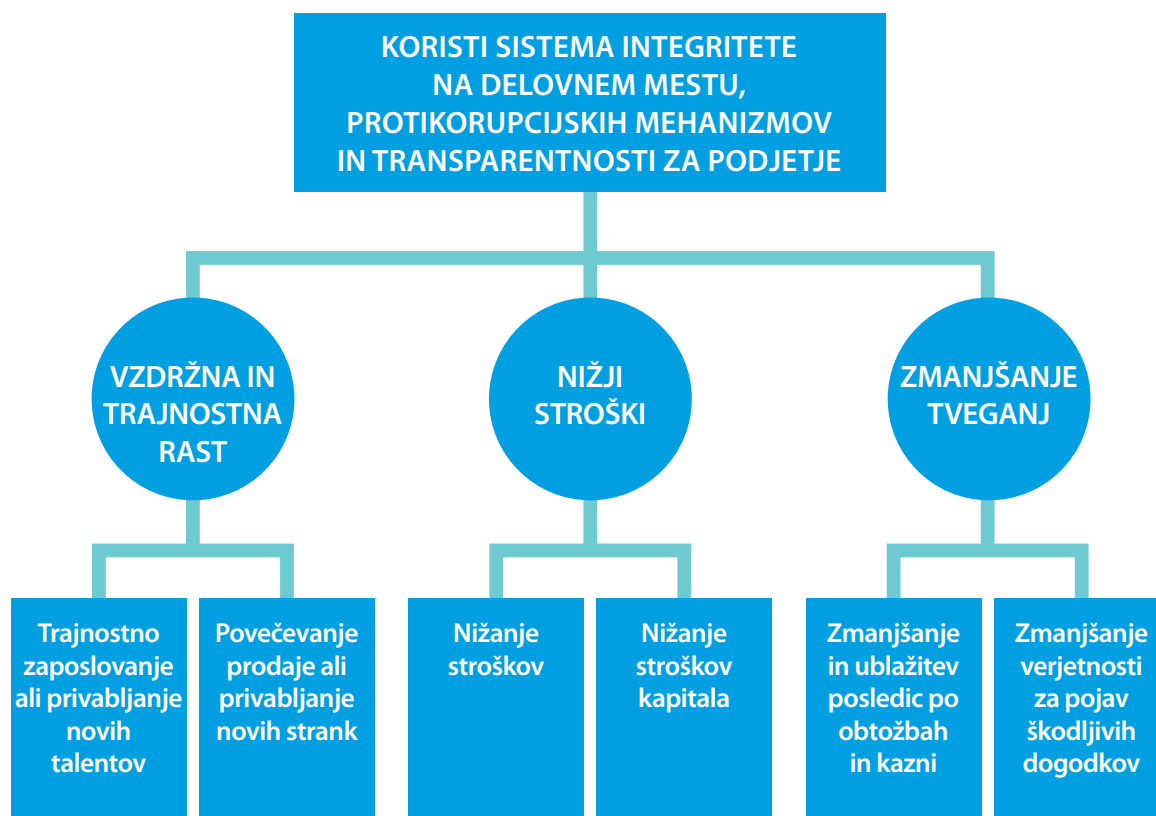
Zaradi podkupovanj so ZDA in Nemčiji morali plačati kazen v višini 1,6 milijarde dolarjev. Spremenili so politiko poslovanja, zamenjali 70 % vodilnega kadra ter vzpostavili etične standarde in sistem skladnosti poslovanja, začeli izobraževati zaposlene in tako v nekaj letih dosegli zavidljivo rast.⁴

Kot kažejo mednarodne raziskave, so podjetja s sistemom integritete in mehanizmi za preprečevanje korupcije uspela zmanjšati stroške poslovanja in tveganja ter jih uspešno upravljajo, zagotovila pa so si tudi dolgoročno trajnostno rast.⁵

³ Transparency International, Private Sector Support. Dostopno prek: https://www.transparency.org/private_sector_support

⁴ Corruption.org, Siemens and the battle against bribery and corruption. Dostopno prek: <http://www.corruptie.org/siemens-and-the-battle-against-bribery-and-corruption-2/>

⁵ Transparency International, Publication 2016. The benefits of Anti-corruption and corporate transparency. Dostopno prek: https://www.transparency.org/whatwedo/publication/working_paper_1_2016_the_benefits_of_anti_corruption_and_corporate_transpar

Da bi bili programi integritete res učinkoviti, je potrebno večje ozaveščanje vodstev podjetij, kadrovske službe in zaposlenih o etiki in integriteti pri poslovanju in na osebni ravni. Še bolj pa sta ključna povezovanje podjetij in drugih deležnikov na tem področju ter izmenjava izkušenj, kar ponuja Forum poslovne integritete in transparentnosti.

PROGRAM INTEGRITETE JE TEMELJ PODJETJA⁶

Program integritete je temelj za preprečevanje nezakonitih in neetičnih dejanj, saj:

- opredeljuje jasna pravila za spoštovanje pravnih obveznosti in odgovornosti glede preprečevanja korupcijskih tveganj in odklonskih dejanj;
- vzpostavlja etično okolje in opredeljuje smernice za ohranjanje integritete v odnosu do zaposlenih, vodstva, investitorjev, dobaviteljev in družbe ter tako
- predstavlja zavezo podjetja k čistemu poslovanju.

Program integritete in njegov obseg sta prilagojena potrebam podjetja in panogi, v kateri deluje. Zaveza najvišjega vodstva za vzpostavitev sistema integritete in doseganje višje etične kulture med zaposlenimi je ključna.

Skoraj 60 % podjetij v Sloveniji ne uporablja nobene metodologije za upravljanje tveganj na splošno. Samo peščica, 6 % malih podjetij, ter zgolj odstotek srednjih in velikih podjetij izvaja (neobvezne) načrte za integriteto.⁷

Podjetja, ki upravljajo z integriteto in so se k temu zavezala na vodstveni ravni, imajo pri nas višjo zaznavo etične kulture, manj zaznanih neetičnih ravnanj in so na trgu tako lahko bolj konkurenčna. Program integritete je v teh podjetjih po zaznavah zaposlenih visoko prisoten.⁸ Izkazalo pa se je, da je ponekod neučinkovit, če ni ustrezno oblikovan in voden in če vodstvo opusti zavezo za etiko in integriteto.

⁶ Transparency International, Publication 2016 - The benefits of Anti-corruption and corporate transparency, Working paper # 01 / 2016. Dostopno prek: https://www.transparency.org/whatwedo/publication/working_paper_1_2016_the_benefits_of_anti_corruption_and_corporate_transpar

⁷ Škrbec, Jure in Sašo Pristavec. 2012. Načrt integritete oziroma upravljanje s tveganji v javnem in zasebnem sektorju. V 13. slovenski dnevi varstvoslovja - Zbornik prispevkov, ur. Bojan Dobovšek, Peter Umek, in Tinkara Pavšič Mrevlje, 13. izd. Fakulteta za varnostne vede. Dostopno prek: <http://www.fvv.uni-mb.si/DV2012/zbornik.html> (9. april 2016) in Valicon. 2010. Raziskava o gospodarskem in poslovnem okolju, poslovni etiki in neuradnih plačilih na Slovenskem za leto 2009. Komisija za preprečevanje korupcije. Dostopno prek: <https://www.kpk-rs.si/sl/korupcija-in-integriteta-in-etika/analize-raziskave-in-statistika/raziskave-in-statistika/>

⁸ Habič, Simona, 2016. Organizacijska integriteta in etična kultura v ameriških in slovenskih podjetjih: magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. Dostopno prek: http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_habic-simona.pdf

KAJ VKLJUČUJE PROGRAM INTEGRITETE?

Mednarodno poslovno okolje prepoznava naslednja konkretna orodja in ukrepe za vzpostavitev sistema integritete v podjetju:

- kodeks etike (izjava o vrednotah in etične smernice);
- služba in/ali pooblaščenec za etiko in skladnost poslovanja z zakonodajo;
- izobraževanje, praktični treningi, komunikacija in informiranje;
- »etične linije« za odkrivanje in preprečevanje korupcije, goljufij in drugih nezakonitih in neetičnih ravnanj (telefonska številka, spletni obrazec, aplikacija, spletna stran) in sistem zaščite prijaviteljev;
- pravila za uveljavljanje odgovornosti za menedžerje, vodstvo in zaposlene v primeru neetičnih ravnanj;
- pravila za preiskovanje in odpravljanje nepravilnosti glede obtožb za neetična ravnanja;
- pravila za spodbujanje in nagrajevanje za etično ravnanje;
- notranji sistem spremljanja in izvajanje pregledov etičnih vprašanj;
- sistem spremljanja napredka, ocene in analize stanja etične kulture ter integritete
- izbira zaposlenih z visoko stopnjo integritete (možen test).⁹

ŽELIMO VAS SPOZNATI

Skupaj lahko zgradimo učinkovit sistem integritete in preprečevanja korupcije, si izmenjamo nova znanja in preverimo učinkovitost uporabnih orodij za vzpostavljanje integritete. Etično vodenje podjetja in osebna integriteta vsakega posameznika v vašem podjetju gradi temelje za inovativnost, trajnostni razvoj in večjo družbeno odgovornost.

ZGRADIMO JO SKUPAJ!

Na srečanju nam boste predstavili svoje podjetje, pričakovanja in potrebe, na podlagi katerih bomo izdelali skupen program sodelovanja.

Pokličite nas na telefonsko številko **+386 (0) 1 320 73 25** ali nam pišite na **info@transparency.si**.

⁹ Muel, Kaptein, 2015. The Effectiveness of Ethics Programs: The Role of Scope, Composition, and Sequence. Journal of Business Ethics, Authors and affiliations, Department of Business-Society Management RSM Erasmus University Rotterdam The Netherlands. Dostopno prek: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-014-2296-3>